

01371517

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.011.01.2017
P/17/009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/009 – Skuteczność programów naprawczych jednostek samorządu terytorialnego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Marcin Bielawski – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/80/2017 z 29 maja 2017 r. Beata Palinowska – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/84/2017 z 1 czerwca 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka (dalej: „Urząd Gminy”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Anusiewicz – Wójt Gminy Rudka ¹ (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości skuteczność realizacji przez Gminę programu postępowania naprawczego³ w latach 2014 – 2016.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia osiągnięcie przez Gminę celów zakładanych w programie naprawczym, w tym zachowanie po zakończeniu jego realizacji wymaganego poziomu wskaźnika spłaty długu oraz odzyskanie płynności finansowej. Program naprawczy został opracowany w terminie zgodnym z określonym w art. 240a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ i zawierał elementy wskazane w ust. 3 pkt. 1–2 wymienionego przepisu. Przestrzegano też ograniczeń wynikających z art. 240a ust. 5 pkt. 1 – 5 ustawy o finansach publicznych.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nierzetelnym opracowaniu programu naprawczego w zakresie: nieoszacowania efektów finansowych siedmiu (z 15) przedsięwzięć; uwzględnienia w nim redukcji etatów nauczycieli w placówkach oświaty, która nie mogła być zrealizowana z uwagi na obowiązujące normy prawne; wyliczenia efektu przedsięwzięcia, polegającego na podwyższeniu podatku od nieruchomości,
- odstąpieniu od realizacji zadania wpisanego do programu naprawczego, polegającego na ograniczeniu etatów nauczycielskich w latach 2015 – 2016, bez uzyskania zgody Rady Gminy,
- nieograniczeniu realizacji zadań fakultatywnych, finansowanych ze środków własnych,
- wdrożeniu dwóch przedsięwzięć naprawczych w terminach późniejszych niż wynikało to z przyjętego harmonogramu,
- nierzetelnym zaplanowaniu dochodów i wydatków w 2013 roku.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę, że w harmonogramie realizacji programu naprawczego zawarto dwa zadania, które nie wynikały z jego treści.

¹ Funkcję Wójta Gminy pełni od 2 listopada 1998 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: „program naprawczy”.

⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie programów naprawczych oraz identyfikacja przyczyn pogorszenia się sytuacji finansowej Gminy Rudka

1.1. Rada Gminy Rudka (dalej: „Rada Gminy”) została wezwana, uchwałą kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku (dalej: „RIO”) z 31 lipca 2014 r.⁵ do opracowania i uchwalenia programu naprawczego (na podstawie art. 240a ustawy o finansach publicznych). Powodem wezwania było uchwalenie przez Radę Gminy zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej (dalej: „WPF”) na lata 2014 – 2017⁶, które skutkowało niespełnieniem wymogów określonych w art. 243 wymienionej ustawy w roku 2014. Ponadto RIO wskazała, że przyjęta przez Radę Gminy uchwała naruszała dyspozycję art. 226 ust 1 w związku z ust. 2a ustawy o finansach publicznych w zakresie nierealistycznego prognozowania budżetów w latach 2015 – 2037⁷.

Uchwalony program naprawczy⁸ został 17 września 2017 r., tj. w terminie zgodnym z art. 240a ust. 1 ustawy o finansach publicznych (przed upływem 45 dni od otrzymania wezwania), przekazany do zaopiniowania RIO, które 29 września 2014 r. wydało o nim pozytywną opinię⁹. (dowód: akta kontroli str. 6-60)

1.2. Wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej Gminy miała w szczególności realizacja w latach 2011 – 2013 zadań inwestycyjnych, finansowanych m.in. zaciąganiem kredytami, co doprowadziło do wzrostu zobowiązań, a w konsekwencji wydatków na ich obsługę. Zwiększone koszty obsługi zadłużenia w ww. okresie nie zostały zrekomensowane wykonaniem wyższych dochodów lub /i obniżeniem wydatków bieżących. Skutkowało to niezachowaniem na koniec 2013 roku relacji określonej w obowiązującym wówczas art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹⁰, a w 2014 roku indywidualnego wskaźnika zadłużenia (dalej: „IWZ”), określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych (co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w pkt 1.3.). (dowód: akta kontroli str. 27-60)

1.3. W latach 2011 – 2013 Gmina zrealizowała wydatki inwestycyjne w wysokości kolejno 5.610,7 tys. zł, 1.108,1 tys. zł i 1.487,5 tys. zł¹¹. W tym czasie zaciągnęła (m.in. w związku z realizacją ww. inwestycji) zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości:

- 4.177,2 tys. zł w 2011 roku, w tym 2.130,9 tys. zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego, 338 tys. zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań i 1.708,3 tys. zł na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (dalej: „UE”),
- 1.984,3 tys. zł w 2012 roku, w tym 1.069,2 tys. zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego, 370,6 tys. zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań i 544,5 tys. zł na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE,
- 1.521 tys. zł w 2013 roku, w tym 544,5 tys. zł na finansowanie planowanego deficytu budżetowego, 370,6 tys. zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań i 605,9 tys. zł na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE.

⁵ Uchwała Kolegium RIO Nr 3437/14 z 31 lipca 2014 r. wpłynęła do Urzędu Gminy 4 sierpnia 2014 r.

⁶ Uchwała Nr XXVIII/155/2014 Rady Gminy Rudka z dnia 30 czerwca 2014 r.

⁷ Wskazano w latach 2014 – 2017 różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w sposób znaczący odbiegająca od danych wynikających z wykonania budżetów za lata przeszłe. Na przykład w 2017 roku zaplanowano nadwyżkę operacyjną (429,9 tys. zł) wyższą o 549,13% od wykonanej w 2013 roku (66,2 tys. zł).

⁸ Uchwałą Rady nr XXX/160/2014 z dnia 15 września 2014 r. w sprawie przyjęcia programu postępowania naprawczego Gminy Rudka na lata 2014 – 2016.

⁹ Uchwała nr II-00314-2/14 Składu Orzekającego RIO z dnia 29 września 2014 r. w sprawie wyrażenia opinii o programie postępowania naprawczego Gminy Rudka na lata 2014 – 2016.

¹⁰ Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych”. Zgodnie z art. 121 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 157 poz. 1241, ze zm.) zasada z art. 170 ustawy o finansach publicznych z 2005 roku stosowana była do 2013 roku włącznie.

¹¹ Gmina realizowała m.in. następujące zadania inwestycyjne: w 2011 roku rozbudowę sieci kanalizacyjnej wraz z budową przyłączy, przebudowę i modernizacją oczyszczalni ścieków (wartość zadania 2.710,5 tys. zł), zbudowano kompleks boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” (wartość zadania 1.156,9 tys. zł); w 2012 roku przebudowano świetlice wiejskie we wsi Karp i Niemyje Ząbki (wartość zadania 641,8 tys. zł); w 2013 r. rozbudowano sieć kanalizacyjną wraz z budową przyłączy (wartość zadania 1.054,7 tys. zł).

Na skutek ww. działań zobowiązania Gminy wzrosły z 6.409,1 tys. zł w 2011 roku do 6.874,7 tys. zł w 2013 roku, w tym długoterminowe z 4.700,8 tys. zł do 6.268,8 tys. zł. Koszy obsługi tych zobowiązań, mające wpływ na ustalenie IWZ, wzrosły z 338 tys. zł w 2011 roku do 370,6 tys. zł w latach 2012 i 2013 (po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, określonych w art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych).

Tymczasem nadwyżka sumy dochodów bieżących i ze sprzedaży majątku nad wydatkami bieżącymi w latach 2011 i 2013¹² wynosiła kolejno 134,7 tys. zł i 70,2 tys. zł. W 2012 roku wydatki bieżące były wyższe niż suma dochodów bieżących i dochodów ze sprzedaży majątku o 374,2 tys. zł, a po uwzględnieniu wyłączeń z art. 243 ust. 3 ww. ustawy i kwoty wykonanych wolnych środków¹³ – o 200,4 tys. zł. Wpływ na tę sytuację miała m.in. konieczność pilnego wykonania remontu szkoły gminnej, w związku z jej zalaniem w wyniku intensywnych opadów. Nieplanowane wcześniej wydatki bieżące na usuwanie szkód wyniosły 209,8 tys. zł.

Na koniec 2013 roku kwota zobowiązań Gminy po zastosowaniu ustawowych wyłączeń stanowiła 82,42% wykonanych dochodów¹⁴, mimo iż w myśl obowiązującego wówczas art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego nie mogła przekroczyć 60% dochodów wykonanych w danym roku. Sprawozdanie za 2012 rok i za 2013 rok zostało negatywnie zaopiniowane przez RIO¹⁵.

Wójt wyjaśnił, że: „Gmina Rudka jest niewielkim samorządem i w zasadzie nie ma możliwości prowadzenia działań inwestycyjnych w infrastrukturę zmierzających do polepszenia warunków życia mieszkańców bez pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym wypadku z UE. W związku z tym, iż pojawiły się programy, z których Gmina Rudka mogła pozyskać dofinansowanie na budowę dróg, kanalizacji, świetlic, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska niedobory budżetowe na udział własny pokrywaliśmy umiejętnie zaciągającymi kredytami. Pozwoliło to w pełni wykorzystać pulę środków przypadającą na nasz samorząd, a przez to podnieść jakość życia naszych mieszkańców”.

Ponadto z uchwały w sprawie WPF z dnia 30 czerwca 2014 r. wynikało, że – wbrew postanowieniom art. 243 ustawy o finansach publicznych – przekroczono dopuszczalny IWZ, który po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie budżetu za 2013 rok wynosił minus 0,67%, zaś planowana spłata 4,3%, co skutkowało zakazem planowania w 2014 roku wydatków na obsługę długu oraz rozchodów z tytułu spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań (pomijając wyłączenia). Przyczyną ww. naruszenia, było zaciąganie zobowiązań w wysokości wyższej niż faktycznie wykonywane kwoty dochodów.

(dowód: akta kontroli str. 6-25, 83-92, 97, 105-107, 113-114, 265-268, 475-479)

W 2013 roku nierzetelnie planowano dochody i wydatki budżetu Gminy, co szerzej zostało opisane w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

(dowód: akta kontroli str. 61-157)

1.4. Gmina nie poniosła kosztów związanych z opracowaniem programu naprawczego. Został on przygotowany przez Skarbnika Gminy i 15 września 2014 r. uchwalony w zaproponowanej wersji przez Radę Gminy. W trakcie realizacji programu naprawczego Gmina nie korzystała z usług doradczych związanych z jego realizacją.

¹² W latach 2011 – 2013 zrealizowano dochody bieżące w wysokości 6.543,3 tys. zł, 6.806,5 tys. zł, 6.382,5 tys. zł, dochody ze sprzedaży majątku odpowiednio 36,3 tys. zł, 4,7 tys. zł i 3,9 tys. zł. Wydatki bieżące wynosiły natomiast kolejno 6.444,9 tys. zł, 7.185,4 tys. zł i 6.316,2 tys. zł.

¹³ Kwota wyłączeń na podstawie art. 242 ust. 3 w związku z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków UE wynosiła 90,8 tys. zł, a wykonanych wolnych środków 87,7 tys. zł. W latach poprzedzających nie zrealizowano nadwyżki budżetowej.

¹⁴ Kwota zobowiązań Gminy na koniec 2013 roku po zastosowaniu ustawowych wyłączeń określonych w obowiązującym wówczas art. 170 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych wynosiła 5.724,4 tys. zł, a dochody 6.945,1 tys. zł.

¹⁵ Uchwała Nr II-00321-52/14 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie wyrażenia opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Rudka sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2013 rok. Uchwała Nr II-00321-65/13 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie przedłożenia przez Wójta Gminy Rudka sprawozdania z wykonania budżetu gminy za 2012 rok.

W programie naprawczym wskazano, że celem wdrożonego postępowania będzie osiągnięcie ustawowego wskaźnika spłaty długu w 2017 roku, bieżące wywiązywanie się z zobowiązań i odzyskanie płynności finansowej. (dowód: akta kontroli str. 26-60, 371)

Program naprawczy, zgodnie z art. 240a ust. 2 ustawy o finansach publicznych, został uchwalony na okres trzech lat (2014 – 2016) i zawierał elementy wskazane w art. 240a ust. 3 pkt. 1 – 3 ww. ustawy: analizę stanu finansów Gminy, w tym określenie przyczyny zagrożenia realizacji zadań publicznych, plan przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem ich wprowadzania, przewidywane efekty finansowe przedsięwzięć naprawczych¹⁶ oraz sposób ich obliczania. (dowód: akta kontroli str. 40-52)

W analizie stanu finansów wskazano, że na pogorszenie sytuacji finansowej Gminy wpłynął rozmach inwestycyjny związany z możliwością pozyskania środków pomocowych z budżetu UE, przy jednoczesnym niezrealizowaniu dochodów na zaplanowanym poziomie. Doprowadziło to do poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania¹⁷, wzrostu zadłużenia oraz niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W programie naprawczym zaplanowano przedsięwzięcia mające na celu zmniejszenie wydatków w okresie realizacji programu o 454,9 tys. zł oraz zwiększenie dochodów o 189,6 tys. zł:

- likwidację i ograniczenie etatów w placówkach oświatowych w latach 2014 – 2016 – przewidywany efekt finansowy to zmniejszenie wydatków w kolejnych z tych lat o 107,1 tys. zł i po 85,1 tys. zł,
- zamrożenie wynagrodzeń pracowników w Urzędzie Gminy i jednostkach organizacyjnych w okresie obowiązywania programu naprawczego – przewidywane efekty finansowe to 26,2 tys. zł w każdym roku obowiązywania programu,
- zmniejszenie po 25 tys. zł w latach 2015 i 2016 wydatków rzeczowych w Urzędzie Gminy i w gminnych jednostkach organizacyjnych,
- ograniczenie szkoleń i wyjazdów służbowych w latach 2015 – 2016, co miało przynieść obniżenie wydatków na ten cel o 5 tys. zł w każdym roku,
- wzrost w latach 2015 – 2016 opłat za dostarczanie wody i oczyszczanie ścieków (po 40,5 tys. zł rocznie) oraz stawek podatku od nieruchomości (po 43,6 tys. zł w każdym roku),
- sprzedaż dwóch nieruchomości w 2014 roku – przewidywany dochód to 13,7 tys. zł,
- likwidację zbędnych składników majątkowych (dwóch samochodów ciężarowych), co miało przynieść 7,5 tys. zł w 2014 roku i 19,5 tys. zł w latach 2015 i 2016.

Program naprawczy przewidywał konsolidację zadłużenia Gminy w 2014 roku oraz sześć przedsięwzięć naprawczych, których realizację przewidywano w całym okresie obowiązywania programu naprawczego, tj. skrócenie czasu pracy oświetlenia ulicznego, ograniczenie zadań inwestycyjnych, zmiana sposobu zatrudniania pracowników (rezygnacja z pracowników interwencyjnych i prac publicznych na rzecz stażystów), zwiększenie windykacji zaległości podatkowych oraz kontroli składanych deklaracji podatkowych, kontynuacja wspólnych zakupów tego samego rodzaju dla wszystkich jednostek organizacyjnych. Nie określono efektów finansowych tych przedsięwzięć, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

(dowód: akta kontroli str. 26-60)

W zakresie realizacji działań polegających na dalszym redukowaniu etatów w placówkach oświatowych w latach 2015 – 2016 oraz podwyższeniu stawek podatku od nieruchomości o 20 groszy, program został opracowany nierzetelnie, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

W programie zawarto również, wynikające z art. 240a ust. 5 ustawy o finansach publicznych, ograniczenia polegające na rezygnacji z ponoszenia wydatków na promocję i fundusz sołecki, nieudzielaniu poręczeń, gwarancji i pożyczek oraz pomocy finansowej

¹⁶ Ośmiu z 15 przedsięwzięć naprawczych.

¹⁷ Gmina ogłosiła w 2014 roku przetarg ograniczony na sprzedaż, dzierżawę i zwrotne przeniesienie własności nieruchomości gminnych. W odpowiedzi jedyną ofertą złożyła spółka Magellan S.A. Rezygnowano jednak z realizacji tego przedsięwzięcia.

Ustalone
nieprawidłowości

innym jednostkom samorządu terytorialnego (szerzej opisano w pkt. 2. wystąpienia pokontrolnego). (dowód: akta kontroli str. 40-52, 158-262, 364)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Program naprawczy Gminy był opracowany nierzetelnie:

- a) Uwzględniono w nim przedsięwzięcie niemożliwe do realizacji bez naruszenia przepisów prawa, tj. likwidację w latach 2015 – 2016 etatów nauczycieli. Przeprowadzona w latach 2013 – 2014 redukcja tych etatów uzyskana została poprzez zmniejszenie liczby oddziałów. Zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁸, obowiązującym od dnia 1 września 2014 r.¹⁹, maksymalna liczba uczniów w oddziałach I – III szkoły podstawowej nie mogła przekraczać 25. Redukcja etatów naruszała by te postanowienia ustawy.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że: *„Przyjęcie kontynuacji przedsięwzięcia polegającego na dalszej likwidacji etatów nauczycieli na lata 2015 – 2016 wynikało z przeoczenia. Pierwotnie zakładano przyjęcie tylko efektów działań z 2014 roku w latach 2015 – 2016”.*

- b) Zaplanowany został niemożliwy do zrealizowania efekt przedsięwzięcia dotyczącego podwyższenia stawek podatku od nieruchomości. Założono, że w wyniku tego działania, w 2015 roku nastąpi wzrost dochodów z tytułu podatku od nieruchomości o 43,6 tys. zł w stosunku do roku 2014. W momencie uchwalania programu tylko pięć z dziewięciu stawek tego podatku²⁰ było niższych od wartości maksymalnych obowiązujących w 2015 roku²¹ (o kwotę mniejszą niż planowany wzrost).

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że: *„W działaniu dotyczącym podwyższenia wszystkich stawek podatku od nieruchomości nieprecyzyjnie określono jego zakres, ponieważ podwyższenie, o co najmniej 0,20 gr miały ulec tylko te stawki, które były niższe, o co najmniej tą kwotę od wartości maksymalnej. Pozostałe stawki miały zostać podwyższone tylko do wartości maksymalnej”.*

- c) Dla siedmiu (z 15) przedsięwzięć zaplanowanych w programie naprawczym nie oszacowano skutków finansowych, wymaganych art. 240a ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Dotyczyło to: zmiany sposobu zatrudniania pracowników (rezygnacja z pracowników interwencyjnych i prac publicznych na rzecz stażystów), konsolidacji zadłużenia, centralizacji zakupów tego samego rodzaju przez jednostki organizacyjne, ograniczenia zadań inwestycyjnych, zwiększenia windykacji zaległości i kontroli składanych deklaracji podatkowych oraz skrócenia czasu pracy oświetlenia ulicznego.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że: *„Oszacowanie efektów tych przedsięwzięć było utrudnione, ponieważ skuteczność podjęcia tych działań nie była zależna tylko od gminy (np. efekty konsolidacji i centralizacji zakupów były zależne od wyników postępowania przetargowego, koszty oświetlenia ulicznego od ceny energii, a zwiększenie skuteczności windykacji od sytuacji finansowej dłużników) w związku z czym odstąpiono od szacowania ich efektów”.*

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli możliwe było oszacowanie skutków finansowych przedsięwzięć. Gmina dysponowała np. danymi dotyczącymi wysokości wydatków ponoszonych na wynagrodzenia pracowników interwencyjnych i prac publicznych w latach ubiegłych, czy też szacunkowymi danymi w zakresie konsolidacji

¹⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, ze zm.

¹⁹ Przepis wprowadzony ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1265).

²⁰ Stawki podatku od nieruchomości obowiązujące w Gminie w 2014 roku ustalone zostały uchwałą nr XVI/84/2012 Rady Gminy Rudka z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Stawki tego podatku, których wartość była niższa od wartości maksymalnych obowiązujących w 2015 roku o kwotę mniejszą niż planowany wzrost dotyczyły: budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym; budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych; gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej; gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrownie wodne oraz pozostałych gruntów, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego.

²¹ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie górnych stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (M.P. poz. 718).

zadłużenia. Nieoszacowanie skutków finansowych uniemożliwiało monitorowanie prawidłowości realizacji tych przedsięwzięć.

(dowód: akta kontroli str. 40-52, 158-168, 265-268)

2. W WPF na lata 2014 – 2017 z 30 grudnia 2013 roku²² w pozycji „plan III kw. 2013” oraz „wykonanie 2013” wykazano nierealistyczne wartości dochodów i wydatków, czym naruszono art. 226 ust. 1 finansach publicznych. Wynikało to z nierzetelnego planowania dochodów i wydatków wg stanu na 30 września 2013 r. oraz zawyżania przewidywanego wykonania w 2013 roku wartości, które miały znaczenie do wyliczenia IWZ.

Faktycznie wykonane dochody i wydatki za 2013 rok kształtowały się na poziomie odpowiednio 66,44% i 68,81% dochodów i wydatków zaplanowanych²³. Najniższy stopień wykonania w stosunku do zaplanowanych wykazały dochody bieżące z tytułu wpływów z różnych dochodów, które zrealizowano na poziomie 1,47% (planowane – 1.880,4 tys. zł, a wykonano 27,6 tys. zł), dochody ze sprzedaży składników majątkowych zrealizowano na poziomie 0,98% (z planowanych 100 tys. zł wykonano 984 zł), dochody majątkowe z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego zrealizowane w 2,95% (z planowanych 100 tys. zł wykonano 2,95 tys. zł).

Zawyżenie planowanych w budżecie dochodów oraz ich nierzetelne ujmowanie w WPF umożliwiło wykazanie w 2013 roku spełnienia relacji z art. 170 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, mimo że faktycznie nie była ona wówczas spełniona, a tym samym zaciąganie zobowiązań w wysokości nieuzasadnionej faktycznie realizowanymi dochodami.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że przyczyną niedostosowania kwot dochodów i wydatków do realnego wykonania w WPF była obawa przed niespełnieniem wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Natomiast przyczyną nierzetelnego planowania dochodów było ich niedbałe oszacowanie.

(dowód: akta kontroli str. 83-92, 117-157, 265-268)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w harmonogramie realizacji programu naprawczego zawarto dwa zadania, które nie wynikały z jego treści: ograniczenie wypłat nagród w Urzędzie Gminy i jednostkach organizacyjnych oraz umarzanie zaległości podatkowych tylko w szczególnych okolicznościach.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że: „Wpisanie w harmonogramie przedsięwzięcia polegającego na ograniczeniu wypłat nagród w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy oraz umarzaniu zaległości podatkowych wynikają z błędu pisarskiego.

(dowód: akta kontroli str. 40-52, 158-169, 265-268)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości przygotowanie programu naprawczego.

2. Wdrożenie zaplanowanych działań i stopień osiągnięcia efektów określonych w założeniach programu naprawczego

Opis stanu faktycznego

2.1. W Urzędzie nie ustanowiono mechanizmów kontrolnych oraz procedur wewnętrznych określających sposób bieżącego monitorowania wykonania działań zaplanowanych programem naprawczym oraz osiągniętych efektów.

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „Uchwała w sprawie przyjęcia programu naprawczego była głównym wyznacznikiem jego realizacji. Skarbnik Gminy jako główny księgowy budżetu w ramach swoich obowiązków służbowych na bieżąco monitorowała osiągnięcia i efekty wykonania działań zaplanowanych w programie naprawczym”.

(dowód: akta kontroli str. 371, 475-479)

2.2. Gmina zgodnie z harmonogramem zrealizowała 12 (z 15) zaplanowanych przedsięwzięć naprawczych: zmniejszono liczbę szkoleń i wyjazdów służbowych, zlikwidowano dwa samochody ciężarowe, skrócono czas pracy oświetlenia ulicznego w okresie jesienno-zimowym oraz zrezygnowano z oświetlenia w okresie wiosenno-letnim,

²² Uchwała nr XXVI/137/2013 Rady Gminy Rudka z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Rudka na lata 2014 – 2017.

²³ W 2013 roku planowano uzyskać dochody w kwocie 10.453,2 tys. zł – wykonano 6.945,1 tys. zł. Wydatki planowane na ten rok w kwocie 11.341,2 tys. zł wykonano w wysokości 7.803,8 tys. zł.

kontynuowano wspólne zakupy energii elektrycznej, oleju opałowego i etyliny przez wszystkie jednostki organizacyjne Gminy, zamrożono wynagrodzenia pracowników samorządowych, ograniczono wydatki rzeczowe w jednostkach organizacyjnych Gminy i zadania inwestycyjne, angażowano do prac stażystów (zamiast pracowników w ramach prac interwencyjnych i publicznych), podniesiono opłaty za dostarczanie wody i oczyszczanie ścieków o 0,50 zł, wzrosła skuteczność windykacji zaległości podatkowych oraz zaległości z opłat za sprzedaż wody i oczyszczanie ścieków, zwiększono dochody w wyniku kontroli deklaracji podatkowych.

Dwa przedsięwzięcia: podwyższenie stawek podatku od nieruchomości oraz sprzedaż nieruchomości zostały zrealizowane niezgodnie z harmonogramem określonym w programie naprawczym, a zadanie dotyczące likwidacji etatów w placówkach oświatowych nie było możliwe do zrealizowania, co szerzej opisano w poprzedniej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

(dowód: akta kontroli str. 158-262)

2.3. Planowane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć naprawczych, zgodnie z szacunkami przyjętymi w programie, miały przynieść oszczędności w wydatkach wynoszące 133,3 tys. zł w 2014 roku²⁴ i po 160,8 tys. zł w latach 2015 – 2016 oraz wzrost dochodów o 21,2 tys. zł w 2014 roku i po 84,2 tys. zł w latach 2015 – 2016.

Uzyskane efekty finansowe (na skutek realizacji działań zaplanowanych w programie) w postaci zmniejszenia wydatków były wyższe od przewidywanych odpowiednio o 214,4 tys. zł (161%), 632,5 tys. zł (393%) i 492,3 tys. zł (306%)²⁵. Ograniczenie wydatków w zakresie znacznie wyższym od planowanego, mimo nieosiągnięcia części z planowanych efektów²⁶, wynikało z uzyskania oszczędności z przedsięwzięć, których efekty finansowe nie zostały oszacowane w programie. Największy wpływ na zmniejszenie wydatków miały: [1] konsolidacja zadłużenia, w wyniku której w latach 2014 – 2016 w porównaniu do 2013 roku zmniejszono wydatki na obsługę zadłużenia kolejno o 130,1 tys. zł, o 381,4 tys. zł i o 251,9 tys. zł, [2] wspólne zakupy energii elektrycznej, oleju opałowego i etyliny przez wszystkie jednostki organizacyjne Gminy ograniczyły wydatki odpowiednio o 114,6 tys. zł, 188,2 tys. zł i 157 tys. zł, [3] rezygnacja z zatrudniania pracowników do prac interwencyjnych i publicznych na rzecz stażystów pozwoliła zmniejszyć wydatki w kolejnych z tych lat o 68,9 tys. zł, 68,7 tys. zł, 65,3 tys. zł.

W 2014 roku uzyskano niższy od planowanego wzrost dochodów o 7,8 tys. zł w związku z niezrealizowaniem sprzedaży dwóch nieruchomości, co opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*. W latach 2015 – 2016 wzrost dochodów został wykonany w kwotach wyższych od planowanych odpowiednio o 9,3 tys. zł i 37,9 tys. zł. W 2015 roku wynikało to z wyższych niż zaplanowane o 20,2 tys. zł dochodów z tytułu podniesienia opłat za dostarczenie wody i odprowadzenie ścieków (zaplanowano 40,5 tys. zł), wyższego niż zaplanowany wzrostu dochodów m.in. z tytułu windykacji należności podatkowych (6 tys. zł), ze sprzedaży nieruchomości planowanych do sprzedaży w 2014 roku (9,7 tys. zł). W 2016 roku uzyskano wyższe od zaplanowanych dochody z tytułu podniesienia stawek opłaty za dostarczenie wody i odprowadzenie ścieków (66,4 tys. zł wobec planowanych 40,5 tys. zł), uzyskano dochody z przedsięwzięć, których efektów finansowych nie szacowano w kwocie 14,2 tys. zł. Natomiast wzrost dochodów z tytułu podwyższenia stawek podatku od nieruchomości był niższy od zaplanowanego o 2,2 tys. zł (zaplanowano 43,6 tys. zł)

(dowód: akta kontroli str. 169-264)

2.4. W okresie objętym programem naprawczym Gmina przestrzegала ograniczeń wynikających z art. 240a ust. 5 pkt. 1–5 ustawy o finansach publicznych, tj. nie podejmowano nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych, nie udzielano pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego, nie udzielano poręczeń, gwarancji i pożyczek, nie ponoszono wydatków

²⁴ Przy wyliczeniu efektów finansowych za 2014 rok uwzględniono skutki zmniejszenia etatów nauczycieli w 2013 rok w kwocie 107,2 tys. zł.

²⁵ Wydatki w latach 2014 – 2016 zostały zmniejszone odpowiednio o 347,7 tys. zł, 793,3 tys. zł, 653,1 tys. zł.

²⁶ W 2015 roku wydatki rzeczowe w porównaniu do 2013 roku obniżono o 22,4 tys. zł, przy planowanych 25 tys. zł. W następnym roku wydatki te zmalały o 39,2 tys. zł. W 2016 roku wydatki na szkolenia i wyjazdy służbowe ograniczono o 4,7 tys. zł w porównaniu do 2013 roku, przy planowanych 5 tys. zł. W 2015 roku wydatki te zmalały o 8,5 tys. zł.

na promocję oraz nie był tworzony fundusz sołecki²⁷. Zgodnie z art. 240a ust. 6 powołanej ustawy wysokość wydatków na diety radnych oraz wynagrodzenia zarządu nie przekroczyła wysokości wydatków z tego tytułu z 2013 roku (poprzedzającego rok, w którym został przyjęty program naprawczy)²⁸. Gmina realizowała zadania inwestycyjne, wynikające z wcześniej podpisanych umów, które były przewidziane w programie naprawczym.

(dowód: akta kontroli str. 41-44, 370)

W okresie objętym programem naprawczym Gmina kontynuowała realizację zadań fakultatywnych:

- wprowadzono dopłaty dla wszystkich grup odbiorców z tytułu zbiorowego odprowadzenia ścieków, na podstawie art. 24 ust. 6 ustawy o zbiorowy zaopatrzeniu w wodę i doprowadzeniu ścieków²⁹ – ich wysokość wynosiła 615,2 tys. zł w 2014 roku, 687,3 tys. zł w 2015 roku i 647,1 tys. zł w 2016 roku,
- podwyższono do 150% kryterium dochodowe, uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania, na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³⁰ w związku z uchwałą nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020³¹ – wydatki własne Gminy ponoszone na dożywianie wyniosły 15,1 tys. zł w 2014 roku, 9,6 tys. zł w 2015 roku i 10,5 tys. zł w 2016 roku,
- zarządzono pobór podatków lokalnych w drodze inkasa, wyznaczono inkasentów oraz określono wysokość wynagrodzenia za inkaso – wydatki z tego tytułu wyniosły 12 tys. zł w 2014 roku, 14 tys. zł w 2015 roku i 12,9 tys. zł w 2016 roku,
- wprowadzono inne niż ustawowe zwolnienia przedmiotowe w podatku od nieruchomości – skutki udzielonych zwolnień wyniosły: 8,7 tys. zł w 2014 roku, 11,3 tys. zł w 2015 roku i 17,6 tys. zł w 2016 roku.

Wskutek porozumień zawartych z Komendą Wojewódzką Policji (dalej: „KWP”) oraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku Podlaskim (dalej: „KP PSP”) Gmina przekazała tym jednostkom dofinansowanie w wysokości 3 tys. zł w 2014 roku, 2,9 tys. zł w 2015 roku i 2,5 tys. zł w 2016 roku, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*.

(dowód: akta kontroli str. 374-375)

Gmina realizowała w latach 2014 – 2016 jednorazowe operacje finansowe, które nie były związane z realizacją programu naprawczego. W ich wyniku uzyskano dochody w wysokości 140,5 tys. zł, w tym 28,8 tys. zł w 2014 roku z tytułu sprzedaży składników majątkowych, 82,8 tys. zł w 2015 roku z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości i 28,8 tys. zł w 2016 roku z tytułu zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego uczniów spoza terenu Gminy za okres od 1 września 2014 r. do 30 września 2016 r. (koszty te nie były egzekwowane w latach wcześniejszych)³².

(dowód: akta kontroli str. 372-373)

2.5. W programie naprawczym wskazano, iż celem wdrożonego postępowania było osiągnięcie ustawowego wskaźnika spłaty długu w 2017 roku, bieżące wywiązywanie się z zobowiązań i odzyskanie płynności finansowej.

W przyjętych przez Radę Gminy na lata 2015 – 2017 uchwałach budżetowych była spełniona relacja, o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych³³. Uzyskana

²⁷ Rada Gminy Rudka podjęła uchwały: nr XXI/113/2013 z 28 marca 2013 r., nr XXVII/49/2014 z 31 marca 2014 i nr III/18/2015 z 17 marca 2015 w sprawie nie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego.

²⁸ Wydatki z tytułu diet radnych Gminy zmniejszyły się w 2014 roku w stosunku do 2013 roku o 2,45%, w 2015 roku o 19,72%, a w 2016 roku o 19,57%. Wydatki z tytułu wynagrodzenia zarządu zostały określone uchwałą nr III/16/10 Rady Gminy Rudka z 30 grudnia 2010 r. w sprawie wynagrodzenia Wójta Gminy Rudka.

²⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 328, ze zm.

³⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 930, ze zm.

³¹ M. P. z 2013 r., poz. 1024.

³² Zgodnie z art. 80 ust. 2a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, ze zm.).

³³ Przedłożone do RIO projekty uchwał budżetowych na lata 2015 – 2017 uzyskały pozytywną opinię Składu Orzekającego RIO. Planowana nadwyżka operacyjna wynosiła kolejno 312,5 tys. zł, 188,1 tys. zł i 223,5 tys. zł.

nadwyżka sumy dochodów bieżących i dochodów ze sprzedaży majątku nad wydatkami bieżącymi wynosiła w latach 2015 i 2016 kolejno 547,2 tys. zł i 328,9 tys. zł, a na 2017 rok zaplanowano 223,5 tys. zł.

Relacja, o której mowa w art. 243 przywołanej ustawy, nie została zachowana w 2015 roku (było to dopuszczalne, zgodnie z art. 240a ust. 4 ustawy o finansach publicznych³⁴). Wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosił 4,75% i był wyższy od maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika o 1,22%. W latach 2016 i 2017 relacja wymieniona w art. 243 ustawy o finansach była zapewniona, bowiem wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosił kolejno 5,38% i 5,21% i był niższy od maksymalnego dopuszczalnego odpowiednio o 2,27% i 2,93%³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 317-328, 409-412)

W 2014 roku Gmina przeprowadziła restrukturyzację zadłużenia. Zaciągnięty został długoterminowy kredyt konsolidacyjny w wysokości 5.582,8 tys. zł, z terminem spłaty do 2036 roku. Kredyt był przeznaczony na spłatę następujących zobowiązań: 1.824,6 tys. zł w Banku Ochrony Środowiska w Białymstoku³⁶, 1.420,5 tys. zł w Banku Gospodarstwa Krajowego³⁷, 1.268,5 tys. zł w Banku Spółdzielczym³⁸ oraz 1.069,2 tys. zł w Banku PKO BP³⁹. Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoliła na zmniejszenie rocznych kosztów obsługi zadłużenia.

Koszy obsługi tych zobowiązań, mające wpływ na ustalenie IWZ – po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy o finansach publicznych – spadły w 2016 roku w stosunku do 2013 roku o 127,1 tys. zł, a w budżecie na 2017 rok zaplanowano je w wysokości niższej o 147,1 tys. zł w stosunku do 2013 r.

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „Głównym założeniem i celem priorytetowym programu naprawczego była konsolidacja kredytów, która dała największy efekt finansowy i przyczyniła się do osiągnięcia wskaźnika z art. 243, dlatego do realizacji pozostałych założeń programu przywiązywano mniejszą wagę.”

(dowód: akta kontroli str. 287-295, 329-339, 382-416, 475-479)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwa przedsięwzięcia zostały zrealizowane w terminach późniejszych niż wynikało to z harmonogramu programu naprawczego:

- dopiero w 2016 roku (zamiast w 2015 roku) podniesiono dwie stawki podatku od nieruchomości (z 0,27 zł do 2 zł), tj. o pełną planowaną kwotę (20 groszy)⁴⁰,
- działania mające na celu zbycie jednej z nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w 2014 roku, podjęto w maju 2015 roku.

Sprzedaż nieruchomości i podniesienie stawek podatku od nieruchomości niezgodnie z harmonogramem skutkowało nieosiągnięciem planowanego wzrostu dochodów o 13,7 tys. zł w 2014 roku oraz o 26,6 tys. zł w 2015 roku.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że zadania nie były realizowane zgodnie z harmonogramem, ponieważ efekty finansowe uzyskane na skutek innych przedsięwzięć ujętych

³⁴ Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może uchwalić wieloletnią prognozę finansową oraz budżet jednostki, które nie zachowują relacji określonej w art. 242 – 244 w okresie realizacji programu naprawczego, który uzyskał pozytywną opinię regionalnej izby obrachunkowej, przy czym niezachowanie relacji może dotyczyć jedynie spłat zobowiązań istniejących na dzień uchwalenia programu naprawczego.

³⁵ Maksymalny wskaźnik obliczony w oparciu o plan III kwartału lat 2014 – 2016. W okresie realizacji programu naprawczego, zgodnie z art. 240a ust. 4 ustawy o finansach publicznych, możliwe jest niespełnianie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

³⁶ Kredyt zaciągnięty w związku z rozbudową sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, remontem i budową dwóch świetlic wiejskich w Rudce i Olendach, rekultywacją gminnego składowiska odpadów, zakupem samochodu dla Ochotniczej Straży Pożarnej, zakupem samochodu ciężarowego Kamaz oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

³⁷ Kredyt zaciągnięty w związku z rozbudową sieci kanalizacyjnej wraz z budową przyłączy, rozbudową świetlicy wiejskiej w Kocach Borowych, kompleksu boisk sportowych „Orlik” w Rudce oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

³⁸ W związku z budową stacji uzdatniania wody (inwestycja nie została zrealizowana) oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

³⁹ W związku z rozbudową sieci kanalizacyjnej wraz z budową przyłączy w miejscowości Rudka oraz przebudową świetlicy wiejskiej w miejscowości Niemysze Zabki.

⁴⁰ Stawki podatku od nieruchomości wzrosły od 0 zł do 0,15 zł. Zakładany wzrost stawek osiągnięto w przypadku stawek dotyczących budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzeniu działalności gospodarczej.

w programie pozwalały na osiągnięcie wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych i przywiązywano do nich mniejszą wagę.

(dowód: akta kontroli str. 40-52, 158-168, 247-259, 263-268)

2. Nie uzyskano zgody Rady Gminy na odstępianie od realizacji zadania wpisanego do programu naprawczego, polegającego na ograniczeniu etatów nauczycielskich w latach 2015 – 2016. (dowód: akta kontroli str. 40-52, 158-168, 202)
3. W trakcie obowiązywania programu naprawczego Gmina nie ograniczyła realizacji zadań innych niż obligatoryjne (fakultatywnych), finansowanych ze środków własnych. Corocznie zawierane były m.in. porozumienia z KWP, a w 2015 roku z KP PSP w zakresie dofinansowania ich zadań. W związku z tym ze środków własnych w 2015 roku wydatkowano 2,9 tys. zł, a w 2016 roku 2,5 tys. zł.

Wójt Gminy wyjaśnił, że celem zawieranych porozumień było zwiększenie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców". (dowód: akta kontroli str. 374-375, 475-479, 490)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości realizację działań określonych w programie naprawczym i uzyskane w ich wyniku efekty.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

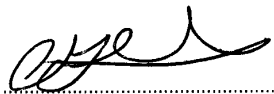
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴¹, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

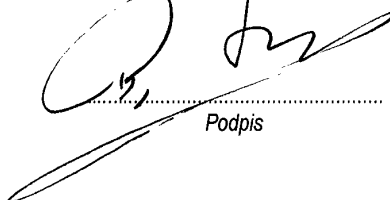
Białystok, dnia 25 lipca 2017 r.

Kontroler
Marcin Bielawski
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
Podpis

Kontroler
Beata Palinowska
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

⁴¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.